

Bilbon, 1997ko urtarrilaren 31n

J. Haritschelhar, euskaltzainburua
E. Knörr, euskaltzainburuordea,
P. Goenaga, idazkaria,
J. A. Arana, diruzaina,
P. Altuna,
M. Azkarate,
P. Charritton,
J. L. Davant,
X. Diharce,
X. Kintana,
F. Krutwig,
E. Larre,
J. M. Lekuona,
B. Oihartzabal,
F. Ondarra,
Tx. Peillen,
P. Salaburu,
J. San Martin,
I. Sarasola,
J. M. Satrustegi,
eta L. Villasante euskaltzainak
eta J. L. Lizundia, idazkariorde-kudea-
tzailea
eta M. Gorrotxategi, Onomastika batzor-
de idazkaria (1.1. gaian)

Joan Corominas euskaltzain ohorezkoaren heriotzaren berri ere eman du. Hurrengo bilkura batean irakurriko da haren hilberri txostena. E. Knörr jauna arduratuko da txosten horretaz.

b) Bestalde, Ibon Sarasolak agertu berri duen hiztegia aipatu du Euskaltzainburuak. CD-ROM eran ere izango omen da aurki kalean.

Hizkuntz arauak:

1.1.1. eta 1.1.2. Santutegiko izen ohikoenen zerrenda.

Miren Azkarateren eskariz, gai zerrendako 1.1.1 puntua (*Santutegiko izen ohikoenak finkatzeko irizpideak onartzea*) eta 1.1.2 puntua (*Santutegiko izen ohikoen bigarren zerrenda Hiiazinta-Zuria onartzea*) batera tratatzen dira.

Lehendabizi, P. Ondarra jaunak aurkeztutako oharrak aztertzeari ekin dio batzarrak. *Ursula* eta *Zelso* izenak, batzordeak salbuespentzat ematen ditu. Ondarrak salbuespenik

Bilbon, Euskaltzaindiaren egoitzako batzar aretoan, 1997ko urtarrilaren 31n, goizeko 10etan, eman zaito hasiera Euskaltzaindiaren hileroko bilkurari. Ondoko zutabeen aipatzen diren kideak etorri dira.

Aurreko agiriak onartzea.

Abenduko bilkuren behin-behineko agiriari J. L. Davant, E. Knörr eta J. Haritschelhar euskaltzainek ohar xume batzuk egin dizkiete. Jaso dira. Gainerakoek ez dute oharrik egin eta horrela eman dira ontzat aipatu agiriak.

Euskaltzainburuaren hasiera hitzak.

a) Lehendabizi, Euskaltzainburuak azken hilabetean gertatutako heriotzen berri eman du eta Euskaltzaindiaren izenean dolumina agertu beren aitaren heriotzategatik Patxi Goenaga euskaltzainari eta Lutxi Alberdiri eta M.ª Pilar Lasarteri, amarenagatik.

ez du nahi eta *Urtsula* eta *Zeltso* proposatzen ditu. P. Altunak proposamen honi halako herri-kutsu larregizkoa hautematen dio. E.Knörrek, gai honek azterketa berezia eskatzen duela dio. Komeni al zaio euskarari, sozialki, *-ts-* idazkera hainbeste zabaltzea? -galdegiten du. Azkenik, bateko eta besteko iritziak entzun ondoren, bozkatu egiten da, honako emaitza honekin: Batzordearen proposamena bere horretan —beraz, salbuespen eta guzti— uztearen aldeko: boto bat. Salbuespenik ez egitearen alde: 13 boto. Zuri: 3 boto. Hortaz, *Urtsula* eta *Zeltso* onartzen dira. Onomastika batzordearen oharra ere behar bezala aldatuko da, horrenbestez.

Ondarraren bigarren oharra zenbait izenek duten eta beste zenbaitek ez duten azken *-s-*ari dagokio. Hemen ere ez da salbuespenik nahi. Denak *-s-*rekin hobe. Nolanahi ere, *Juda / Judas* bikotea gordeko da bi izen desberdin diren heinean. Behar bada, honelako beste kasuren bat ere izan liteke. Botoetara jo da eta 16 izan dira Ondarraren bigarren ohar honen aldekoak eta bat ere ez kontra.

Ondarraren gainerako ohar guztiak ez dira onartzeko modukoak ikusi, salbu 8.a. Horrenbestez, *Marina / Marino* bikotea erantsiko zaio zerrendari.

Ondoren, Haritschelhar jaunak aurkeztutako oharrak aipatu dira. Ortografiari dagokionak dira eta denak ontzat emanak ditu jadanik batzordeak.

Miren Azkarate andreak hitz amaieran zenbait izenek zerrendan erakusten duten bitasunaz(— / -o) galdetzen du. M. Gorrotxategi jaunak erantzuten dio zerrendako adibideak irakurriz. Denak *-o* bukaera dutela ematea onartzen da. Horretarako, bere garaian emandakoak zuzendu egin behar dira eta denak *-o-*rekin eman.

Bigarren eta hirugarren oharrak bertan behera uzten ditu egileak berak. Laugarrena, berriz, onartzen zaio. Beraz, *Kristobal* agertuko da zerrendan. 5. oharrari gagozkiola, berriz, *Marko* forma bakarra onartu da. Eta 6., 7. eta 8. oharrak ontzat ematen dira. Beraz, *Paskoal* emango da, eta *Petri*. 9. oharrean *Saturdi* izenak aski lekukotasun ba ote duen galdetzen du ohargileak. Baietz erantzun zaio. Eta azkenik, *Bittor* santu izentzat eman beharraz galdetzen da. Jadanik kendua dagoela erantzun zaio.

Azkenik, santu izendegiaren esparruan beti ere, X. Kintanak *Augustin / Agustin* bikoteaz galdetzen du. *Agustin* onartzen dela erantzun zaio.

Eztabaida honen ondoren, P. Salaburuk zerrenda osoa bozkatzeari eskatzen du. Hala egiten da. Hona hemen emaitza: alde, 16 boto, kontra bat ere ez, eta zuri, 2 boto.

Salaburuk dio oso gogor egiten zaiola *San Hiazinto* bezalakoak zerrenda honetan ikustea eta batzar-agirian bere iritzia jasotzea eskatzen du.

Erabaki hauek guztiak, behar bezala diskete batean bildurik, Onomastika batzordeak P. Salabururi helaraziko dizkio.

1.2.1. *Hiztegi batuko akats-dun* eta *saindu/santu* hitzen formak hautatzea.

Akastun forma proposatzen du batzordeak. Hortaz, *erreus*-en sarreran 'akastuna' ezarriko da. Bestalde, *akastun* sarrera ere agertuko da dagokion lekuan.

Santu / saindu bikotea dela eta, lekukotasunen arabera, gipuzkerazko eta bizkaierazko testuetan *santu* da erabiltzen dena. Horrenbestez, batzordeak forma hau proposatzen du. Alboan, *Saindu Ipar*. eramango luke. X. Kintanak *saindu* forma tradizio luzeagokoa litzatekeela dio. Betolazak ere *santu* dakarrela erantzuten dio Ibon Sarasolak,

beraz ez dela zuzena Kintanaren baieztapena. Nolanahi ere, Kintanak batzordearen erabakia errespetatzen duela dio nahiz eta beretzat boto partikularra gorde.

Eztabaidaren ondoren, hortaz, batzordeak *Espiritu Santu* forma proposatzen du. Denak ados batzordearen proposamen honekin.

1.2.1. Hiztegi batuko **esponja-expres** zerrenda.

Zerrenda honi oharrak egin dizkiote P. Ondarrak, X. Kintanak eta E. Knörrek.

Kintanaren oharrak aztertu dira lehendabizi. *Estasi* hitza dela eta, *ekstasi* proposatzen du. Sarasolak erantzuten dio esanaz lehenago erabakitako zerbeit harrotzen hastea litzatekeela hori eta, beraz, lekuz kanpo dagoela. Kintanak kontu hau beste bilera baterako uztea proposatzen du. Hala ere, bozkatu egin da batzordearen proposamena eta hau izan da emaitza: bai: 12 boto; ez: 5 eta zuri: 3. Beraz, ez da onartzen Kintanaren proposamena.

Eszeptiko / eskeptiko eztabaida etorri da gero. Kintanaren proposamenaren kontra, puntu honetan, frantsesa eta gaztelania bat datozela aipatu da eta Euskaltzaindiak berak ere maileguak aipatzerakoan, bere garaian, *eszeptiko* hitza eman zuela adibide gisa. Bozkatu da eta honako emaitza izan da: batzordearen proposamenaren alde: 15; kontra: 2; eta zuri: 4.

Etxabere proposatzen du Kintanak, batzordearen kontra. Tradizioa, bere apurrean, bestelakoa dela erantzuten zaio. Botoetara jo da. Batzordearen proposamenaren alde: 15; kontra: 2; zuri: 2.

Eukalitu hitzak ere ekarri du eztabaida. Bi bozketa egin dira: a) *-pt*-bai ala ez, lehendabizi. 18 boto izan ditu baieztakoak eta bat ere ez, ezeztakoak. b) ondoren amaierako *-o / -u-ri* buruzko bozketa egin da. Emaitza honako hau: *-pto*-ren alde: 13 eta kontra: 3. Beraz, *eukalpto* forma onartu da.

Eurrez-i buruz, Kintanaren proposamena onartzen da: *eurrez Bizk. 'ugari, franko'*

Eusko/euskotar hitzei buruzko eztabaida etorri da ondoren. Bozkatu ondoren, honako emaitza izan da: batzordearen proposamenaren alde: 15; kontra: 1 eta zuri: 3. Kintana jaunak bere protesta agirian jasotzea eskatzen du. Horrenbestez, jaso gelditzen da.

P. Ondarraren lehendabiziko bi oharrak ontzat ematen dira. 3.a (*'etsamina'*) aurreago ezatabaidatuko da. Eta 4. oharra dela eta, batzordeak berak *etzinalde* hitza zerrendatik kentzea erabaki du.

Ondoren, E. Knörren oharrak aztertu dira. Honek *"esponja h. belaki"* ezartzea eskatzen du. Batzordeak biak parekotzat ematea ikusten du bidezko. Hala onartzen da.

Esposatu dela eta batzordeak bereari eusten dio. Kintanak eta Satrustegik biak, *esposatu* eta *ezkondu*, ontzat ematea eskatzen dute. Botoetara eraman da eta batzordearen proposamenak 15 boto izan ditu. Kontra: 4 eta zuri: 2. Beraz, zerrendan dagoen bezala gelditzen da hitza.

Espresuki / espreski bikotea izan da hurrengo eztabaidagaia. Batzordea, berez, biak onartzearen aldeko agertzen da. Bozketa bat ere egin da, baina, azkenean, lekukotasun egokiak behar zirela eta arazo osoa hurrengo bileran erabakitzeko utzi da. Hortaz, batzordeak ordurako ekarriko du proposamen berria.

Exkax eta etsaigo hitzei buruz, batzordeak bereari eusten dio eta hala onartzen da.

Hurrengo eztabaidagaiak honako hauek izan dira: a) *estropozo / estropezu*-ri buruz euskaltzainek beren iritzia eman dute eta azkenean denak ados jarri dira *estropezu* formaren alde. b) *estutasun / estuasun* bikotea dela eta, batzuentzat bi hitz direla argi dago. Dena den, hitz hauek soka luzea ekar dezaketenez, proposamena hurrengorako uztea eskatzen du batzordeak.

Denbora faltaz, *etsamina* hitzetik aurrerakoak hurrengo bilerarako uzten dira.

Hiztegi batuko *ez-fotografo* zerrenda banatu da ondoren, hurrengo bilerarako aztergai.

2. A. Irigoien euskaltzainaren hutsartea.

Azken bileran erabaki bezala, gogoeta egiteko unea da hau. Euskaltzainburuak Miren Azkarateri ematen dio lehendabizi hitza. Kontua da zernolako soslaia edo, izan beharko lukeen euskaltzain berriak. Horretarako, Euskaltzaindiak dituen premiak ikusi beharko lirateke.

X. Kintanak uste du bizkaitarra izatea komeniko litzatekeela. M. Azkaratek ihardesten dio esanaz arauak aldatu baziren, ez zela izan gauzak ez aldatzeko, alderantziz baizik.

E. Knörrek lan egingo duen jendea behar dela esan du eta ez, nahi eta ez, pertsona "notableak". Horrenbestez, Euskaltzaindiak hutsuneak non dituen ikusi behar da. Dena den, kontuan hartu beharreko tasunak honako hauek izan litezke: idazle izatea; administrazioa ezagutzen duen jendea; gestiorako jendea; nolako adina duen, etab.

Gogoetak gogoeta, orain arte hautagairik ez da aurkeztu hutsunea betetzeko.

3. Batzordeak hornitzea.

Euskaltzainburuak aurkeztu du batzordeen osakera berria, zuzendaritza taldeak ta-tutua. Eranskinean ageri dira zerrendatuak batzordeok.

4. Eskuartekoak.

Andres Iñigo Nafarroako ordezkari izatea onartu da.

"Euskaldun unibertsa" delako sarirako Euskaltzaindiak Bernardo Atxagaren izena proposatzea onartu da, nahiz eta horretarako, idazlearen baimena lortu beharko den.

AEK-k Korrikari Arantzazun eman nahi dio hasiera. A. Villasante nolabait omendu nahi lukete, bide batez. Euskaltzaindiaren laguntza eskatzen dute ekitaldiari nola-halako "distira" eman nahian. Euskaltzaindiaren osoko batzarrik ezin da egin egun horretan, baina agian Jagon sailekoena edo antola litekeela esan da.

Euskaltzainburuak,
Jean Haritschelhar

Idazkariak,
Patxi Goenaga